

การจักรกรนิเทศภายในวิทยาลัยครูภาคเหนือ

นางสุนีย์ เอี่ยมมอคุลย์

005855

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2523

SUPERVISORY MANAGEMENT IN NORTHERN
TEACHERS COLLEGES

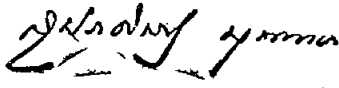
Mrs. Sunee Eiemadulaya

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

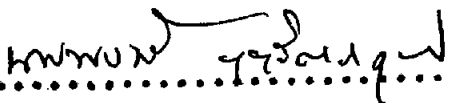

1980

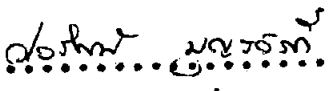
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การจัดการนิเทศภายในวิทยาลัยครูภาคเหนือ
โดย นางสุนีย์ เอี่ยมมอญลย์
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้มหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประสิทธิ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ จรุง มีสินทร์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การจัดการนิเทศภายในวิทยาลัยครูภาคเหนือ

ชื่อ นิสิต นางสาวสุนีย์ เอี่ยมมอศุลย์

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

ภาควิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2522

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีการจัดการนิเทศภายในวิทยาลัยครูภาคเหนือ
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติจริงในก ารนิเทศภายในของผู้บริหารกับความคาดหวังของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคเหนือ
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการนิเทศภายในวิทยาลัยครูภาคเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคเหนือ 8 แห่ง กลุ่มผู้บริหารประกอบด้วย อธิการ รองอธิการ หัวหน้าคณะวิชา ทุกคนโดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง และหัวหน้าภาควิชาโดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) วิทยาลัยครูละ 50 เปอร์เซ็นต์ กลุ่มอาจารย์ได้แก่ อาจารย์ผู้ปฏิบัติหน้าที่การสอนในวิทยาลัยครูภาคเหนือ วิทยาลัยครูละ 15 เปอร์เซ็นต์ รวมทั้งสิ้น 316 คน แยกเป็นผู้บริหาร 136 คน อาจารย์ 180 คน ได้รับแบบสอบถามคืน 264 ฉบับ คิดเป็น 83.54 เปอร์เซ็นต์ เป็นคำตอบของผู้บริหาร 112 ฉบับ คิดเป็น 82.35 เปอร์เซ็นต์ เป็นคำตอบของอาจารย์ 152 ฉบับ คิดเป็น 84.44 เปอร์เซ็นต์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะ เป็นมาตราส่วนประเมินค่าและ
แบบปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้ค่าอัตราส่วนวิกฤต

สรุปผลการวิจัย

1. ในด้านวิธีการจัดการนิเทศภายในวิทยาลัยครูภาคเหนือ ผู้บริหารและอาจารย์มีความเห็นสอดคล้องกันว่ามี การปฏิบัติในการจัดการนิเทศภายในทั้ง ๘ ด้านคือ ในด้านกระบวนการในการจัดการนิเทศ ในด้านโครงการต่าง ๆ ในด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา เพื่อพัฒนาหลักสูตรในด้านการนิเทศการสอน ในด้านส่งเสริมทางวิชาการแก่อาจารย์ ในด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ในด้านการใช้สื่อทัศนศึกษา และในด้านการประเมินผล อยู่ในเกณฑ์น้อย
2. ในการเปรียบเทียบการปฏิบัติจริงในการนิเทศภายในของผู้บริหารกับความคาดหวังของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคเหนือปรากฏว่า การปฏิบัติจริงของผู้บริหารแตกต่างจากความคาดหวังของอาจารย์ทุกข้อ ทุกด้าน โดยที่ผู้บริหารปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย แต่อาจารย์มีความคาดหวังให้ผู้บริหารปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก และมากที่สุด 2 ข้อคือ คาดหวังให้ห้องสมุดมีหนังสือหรือวารสารที่มีคุณค่าทางวิชาการ และแผนกโสตทัศนศึกษาในวิทยาลัยทันสมัยและมีประสิทธิภาพ
3. ในด้านปัญหาและอุปสรรค ในการจัดการนิเทศภายในวิทยาลัยครูภาคเหนือ ผู้บริหารและอาจารย์มีความเห็นโดยส่วนรวมว่า มีปัญหาและอุปสรรคมากทุกข้อ โดยเฉพาะในข้อต่อไปนี้ คือ ผู้บริหารระดับอธิการและรองอธิการ ขาดการติดตามผลว่าอาจารย์ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการนิเทศภายในไปปฏิบัติเพียงใด งบประมาณไม่เพียงพอ ผู้บริหารระดับอธิการและรองอธิการไม่ให้ความสำคัญแก่งานวิชาการในการพิจารณาความดีความชอบ และไม่มีระบบในการจัดการนิเทศการศึกษภายใน

Thesis Title Supervisory Management in Northern Teachers
 Colleges

Name Mrs. Sunee Eiemadulaya

Thesis Advisor Assistant Professor Valiarat Boonswasdi

Department Educational Administration

Academic Year 1979

ABSTRACT

Purposes of study

1. To study the supervisory process in teachers colleges in Northern Teachers Colleges.
2. To compare the actual supervisory performances of administrators and the expectation of instructors in Northern Teachers Colleges.
3. To study the problems and obstacles for the performances of supervisory management in Northern Teachers Colleges.

Procedures of the study

The samples involved in the study were administrators and instructors in 8 Teachers Colleges in Northern Teachers Colleges. Administrators were composed of 100 percent Rectors, Vice Rectors, Deans and 50 percent of Heads of Department in every college which were selected by stratified random sampling technique. The

instructors were 15 percent in each college. The questionnaires in the form of rating scale and open-ended, were sent to 136 administrators, 180 instructors and 112 from administrators or 82.35 percent, 152 from the instructors or 84.44 percent were returned. Percentage, arithmetic mean, standard deviation and t-test were used to analyse the data.

The research findings

1. The administrators and the instructors agreed that the performance in supervisory management in teachers colleges were in low level in the process and the projects of supervision, the activities for curriculum development, the teaching, supervision, the process supporting the academic growth of instructors, the co-curriculum activities, the use of audio-visual aids and the evaluation.

2. The actual supervisory performances of administrators and expectation of the instructors were different in every item. The actual performances of the administrators were in low level but the instructors expected those at high level, especially about instructors' libraries and audio-visual aids.

3. Both administrators and the instructors agree that, Rectors and Vice Rectors did not follow up supervisory management, did not give suitable reward to the instructors who had paid the most attention upon the academic work, there were not any effective supervisory system in the teachers colleges, the lack of budget supply were the problems in high level.

กิติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาช่วยเหลือใน坎ันต่าง ๆ จากบุคคลหลายฝ่ายในการทำวิจัยครั้งนี้ นับทั้งแก่คณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาบริหารการศึกษาค้กกรุณาช่วยเหลือให้ขอเสนอแนะต่าง ๆ ตลอดจนให้กำลังใจ โดยเฉพาะผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยได้ช่วยเหลือแนะนำตั้งแต่เริ่มหัวข้อวิจัย ไปจนตลอดกระบวนการของการทำวิจัย

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือจาก อาจารย์พึงใจ สิ้นชวานนท์ อธิการวิทยาลัยครูพระนคร และ คร.วิชัย กิสระ ค้กกรุณาให้ขอเสนอแนะเกี่ยวกับแบบสอบถาม รองอธิการฝ่ายวิชาการของวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม กำแพงเพชร และเพชรบูรณ์ ตลอดจนผู้ประสานงานในการรวบรวมข้อมูลจากวิทยาลัยครูทั้ง 8 แห่ง และอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือด้วยประการต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณศรีอรุณ ฤทธิรงค์ การจัดพิมพ์สำเนาไว้ลงถวายความสามารถของคุณแซมซ้อย สนิทเคซ และขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพจน์ เอี่ยมอกุศลย์ ผู้ช่วยที่เข้มแข็งยิ่งของผู้วิจัย

ผู้วิจัยตระหนักดีว่าความช่วยเหลือทั้งกล่าวมาแล้ว งานวิจัยนี้จึงสำเร็จลงได้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

สุณีย์ เอี่ยมอกุศลย์
6 พฤษภาคม 23

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

กิตติกรรมประกาศ

รายการประกอบตาราง

บทที่

1. บทนำ 1

 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

 วัตถุประสงค์ของการวิจัย 9

 ขอบเขตของการวิจัย 9

 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย 9

 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย 10

 วิธีดำเนินการวิจัย 10

 ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล 11

2. รายงานหรือเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้อง 13

 ความหมายของการนิเทศการศึกษา 15

 ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา 18

 หลักการนิเทศการศึกษา 20

 กระบวนการในการนิเทศการศึกษา 27

 เทคนิคที่ใช้ในการนิเทศการศึกษา 32

ผู้ที่ทำหน้าที่ในเทศการศึกษ	41
บทบาทและหน้าที่ของผู้ในเทศการศึกษ	41
การนิเทศภายใน	72
การวางโครงการนิเทศการศึกษ	74
กิจกรรมของการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียน	79
การปฏิบัติจริงในการนิเทศภายในของสถานศึกษาต่างๆ	83
3. วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	92
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	92
กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย	92
การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร	92
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	93
การสร้างแบบสอบถาม	94
การทดลองแบบสอบถาม	95
การสร้างแบบสอบถามฉบับจริง	95
การเก็บรวบรวมข้อมูล	96
การวิเคราะห์ข้อมูล	97
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	100
การวิเคราะห์สถานการณ์ภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	100
การวิเคราะห์การปฏิบัติจริงของผู้บริหารและอาจารย์ในการจัดการ นิเทศภายในวิทยาลัยครูภาคเหนือ	106

การวิเคราะห์การปฏิบัติจริงของผู้บริหารกับความคาดหวัง ของอาจารย์ในการจัดการนิเทศภายในวิทยาลัยครูภาคเหนือ	146
การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการนิเทศภายใน วิทยาลัยครูภาคเหนือ	194
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ	205
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	205
วิธีดำเนินการวิจัย	205
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	206
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	206
สรุปผลการวิจัย	207
อภิปรายผลและขอเสนอแนะ	213
ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	227
บรรณานุกรม	229
ภาคผนวก	239
ประวัติ	293

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน	97
2 แสดงจำนวนผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยครูจำแนกตามเพศ	101
3 แสดงจำนวนผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยครูจำแนกตามอายุ	101
4 แสดงจำนวนผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยครูจำแนกตามอายุราชการ	102
5 แสดงจำนวนผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยครูจำแนกตามวุฒิการศึกษา	103
6 แสดงจำนวนผู้บริหารวิทยาลัยครูจำแนกตามตำแหน่ง	104
7 แสดงจำนวนอาจารย์วิทยาลัยครูจำแนกตามระดับที่ทำการสอน	105
8 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในวิทยาลัยครูภาคเหนือ	106
9 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในโครงการต่างๆในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในวิทยาลัยครูภาคเหนือ	117
10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในวิทยาลัยครูภาคเหนือ	120
11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในวิทยาลัยครูภาคเหนือ	123
12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในการส่งเสริมทางวิชาการแก่อาจารย์ในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในวิทยาลัยครูภาคเหนือ	133

ตารางที่

หน้า

13	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการปฏิบัติ จริงในกิจกรรมเสริมหลักสูตรในการจัดการนิเทศการศึกษภายใน วิทยาลัยครูภาคเหนือ	137
14	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการปฏิบัติ จริงในการใช้สื่อทัศนศึกษาในการจัดการนิเทศการศึกษวิทยาลัยครูภาคเหนือ ภาคเหนือ	140
15	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการปฏิบัติจริง ในการประเมินผลในการจัดการนิเทศการศึกษภายในวิทยาลัยครูภาคเหนือ	143
16	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารในการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับกระบวนการ ในการจัดการนิเทศการศึกษภายในวิทยาลัยครูภาคเหนือ	147
17	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารในการปฏิบัติจริงกับความคาดหวัง ของอาจารย์เกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ในการจัดการนิเทศการศึกษภายใน วิทยาลัยครูภาคเหนือ	159
18	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารในการปฏิบัติจริงกับความคาดหวัง ของอาจารย์ในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรใน การจัดการนิเทศการศึกษภายในวิทยาลัยครูภาคเหนือ	163
19	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารในการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังของอาจารย์ ของอาจารย์ในการนิเทศการสอนในการจัดการนิเทศการศึกษภายใน วิทยาลัยครูภาคเหนือ	167

20	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารในการปฏิบัติจริงกับความคาดหวัง ของอาจารย์ในการส่งเสริมทางวิชาการแก่อาจารย์ในการจัดการนิเทศ การศึกษาภายในวิทยาลัยครูภาคเหนือ	179
21	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารในการปฏิบัติจริงกับความคาดหวัง ของอาจารย์ในกิจกรรมเสริมหลักสูตรในการจัดการนิเทศการศึกษา ภายในวิทยาลัยครูภาคเหนือ	183
22	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารในการปฏิบัติจริงกับความคาดหวัง ของอาจารย์ในการใช้สื่อทัศนศึกษาในการจัดการนิเทศการศึกษา ภายในวิทยาลัยครูภาคเหนือ	187
23	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารในการปฏิบัติจริงกับความคาดหวัง ของอาจารย์ในการประเมินผลในการจัดการนิเทศการศึกษาภายใน วิทยาลัยครูภาคเหนือ	190
24	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาและ อุปสรรคในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในวิทยาลัยครูภาคเหนือ	194
25	การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามของผู้บริหาร	289
26	การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามของอาจารย์	291